

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. Commissie OCW
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Utrecht, 25 januari 2017

Betreft: gelijke kansen in het onderwijs

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie Onderwijs,

Op 30 januari spreekt u met minister Bussemaker en staatssecretaris Dekker over gelijke kansen in het onderwijs. Graag breng ik in aanloop daarnaartoe het volgende onder uw aandacht.

Ook in het voortgezet onderwijs is de boodschap over de groeiende kansenongelijkheid hard aangekomen. In het onderwijs wordt elke dag met veel inzet gewerkt aan het bieden van optimale kansen aan jongeren. En vaak lukt dat ook. Helaas niet voor iedere leerling en niet in iedere situatie slagen we erin een gelijk speelveld te bieden. Dat is zorgelijk en ongewenst. Het bieden van gelijke onderwijskansen vergt daarom specifieke aandacht in onze scholen en vooral ook extra investeringen; investeringen die zich in de toekomst weer dubbel en dwars uitbetalen.

Uitgangspunt van de VO-raad is daarbij dat wij moeten inzetten op een ongelijkere benadering van leerlingen om gelijke kansen te bereiken. Daarnaast is de VO-raad van mening dat in het bereiken van gelijke kansen niet het behalen van het hoogst mogelijke onderwijsniveau voor elke individuele leerling het streven zou moeten zijn, maar het behalen van het niveau dat het beste aansluit op de talenten van leerlingen.

Om die doelen te bereiken pleit de VO-raad voor het volgende:

- *Er mogen geen financiële belemmeringen zijn om kinderen de ondersteuning te geven die ze nodig hebben om hun potentieel te benutten.* Daarom pleit de VO-raad voor extra onderwijstijd voor leerlingen met laagopgeleide en financieel minder draagkrachtige ouders. Schaduwonderwijs moet uit de schaduw worden getrokken om te kunnen voldoen aan de geldende kwaliteitsnormen van het reguliere onderwijs én aan te sluiten bij de onderwijsinhoud en pedagogisch-didactische visie van de school. Een globale berekening van de VO-raad laat zien dat het bieden van bijvoorbeeld vier uur extra onderwijstijd per week aan deze leerlingen een investering van ten minste 160 miljoen euro vergt.
- *De VO-raad vindt het eindadvies in het primair onderwijs momenteel te doorslaggevend.* Het schooladvies in groep 8 moet in onze optiek een advies voor de start in de onderbouw van het vo zijn en niet een advies over het eindniveau. We vinden het daarom belangrijk dat het schooladvies in ieder geval aan het eind van de tweede klas van het vo opnieuw tegen het licht wordt gehouden.

Dit kan betekenen dat de leerling geholpen wordt om een overstap te maken naar een ander schooltype op een andere school in de regio of op de eigen school meer maatwerk krijgt aangeboden; maatwerk dat zowel variatie in onderwijstijd, opleidingsduur als niveau van vakken kan behelzen. Leerlingen bij wie ook maar enigszins twijfel is over de startpositie in het vo, ontvangen wat ons betreft een gemengd advies van het basisonderwijs.

- *Door middel van tienercolleges, samenwerkingsconstructies tussen vo-scholen en meer dakpanklassen in de brugperiode wil de VO-raad er voor zorgen dat leerlingen voldoende tijd krijgen om een richting te kiezen.* We vinden het van belang dat in elke regio onderwijsvormen voorhanden zijn die mogelijkheden bieden het keuzemoment uit te stellen. De VO-raad pleit daarbij voor het wegnemen van wettelijke en bureaucratische belemmeringen voor tienercolleges en meer budget voor scholen met brede brugklassen. Een leerling in een dakpan- of brede brugklas vraagt nu eenmaal meer van docenten waardoor het nodig kan zijn om te werken in kleinere groepen.
- *Meer focus en waardering voor de maatschappelijke impact van onderwijs, gericht op duurzaam kunnen participeren in de samenleving en (duurzaam) inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt.* De afgelopen periode lag bij de kwaliteitsbeoordeling veel nadruk op meetbare output en efficiency in het onderwijs. We pleiten – in lijn met de ontwikkeling naar vernieuwd toezicht die is ingezet - voor een breder kwaliteitsoordeel. Hiermee wordt recht gedaan aan de maatschappelijke opdracht waar vo-scholen zich voor gesteld zien en waar zij dagelijks – niet altijd even goed meetbaar, maar wel merkbaar – hun uiterste best voor doen.

Ten slotte:

Voor veel leerlingen biedt het onderwijs maatwerk en kansen: heel vaak gaat het goed. Maar we moeten onze ogen niet sluiten voor die keren dat het niet goed gaat, dat leerlingen door omstandigheden waar zij zelf geen invloed op hebben geen gelijke kansen krijgen. Hierbij past de stelling dat er geen financiële belemmeringen mogen zijn om leerlingen de ondersteuning te bieden die ze nodig hebben om hun potentieel te benutten.

De sector pakt zelf de handschoen op, maar roept de politiek ook uitdrukkelijk op om extra te investeren in kansengelijkheid.

Met vriendelijke groet,

Paul Rosenmüller
Voorzitter VO-raad